

LEIKKAUKSEN JÄLKEINEN KIVUN HOITO

Leikkauksen jälkeinen kipu

- jokaiseen leikkaukseen liittyy jonkinasteista kipua, jota pitää hoitaa!
- kipu on yleensä voimakkaimmillaan heti leikkauksen jälkeisinä päivinä
- jokainen ihminen kokee kivun eri tavalla, vaikka olisi tehty samanlainen leikkaus
- säännöllisesti otetuista kipulääkkeistä huolimatta, jonkin verran kipua voi tuntua, mutta se ei saa olla niin kovaa, että se haittaa liikkumista tai nukkumista

Leikkauksen jälkeisen kivun hoitamisen merkitys toipumiselle

- elimistö palautuu nopeammin normaaliin tilaan
- leikkausalueella oleva turvotus vähenee nopeammin
- liikkuminen (kävely, ylös nouseminen) normalisoituu nopeammin ja edesauttaa haavan ja leikkausalueen paranemista (liikkuminen leikkauksen jälkeen on erittäin tärkeä edellytys toipumiselle)
- hengitys on vapaampaa
- nukkuminen on levollisempaa, koska unen laatu on parempi
- leikkauksen jälkeinen toipuminen ja kuntoutuminen nopeutuvat
- on tärkeää, että otatte kipulääkettä säännöllisesti

Leikkauksen jälkeisen kivun hoidon laiminlyömissä seuraukset

- kipu on jatkuvaa
- hengitys on pinnallisempaa
  - o haavan alueen verenkierto on huonompaa → turvotus ja tulehdus leikkausalueella pitkittyvät
  - o liikkuminen on huonompaa → virheasennot, verenkierron huonontuminen
- unen laatu on huonoa (kipu tulee unen läpi) → yleiskunto huononee
- kipu voi kroonistua, jolloin se on enää huonosti hoidettavissa tai ei ollenkaan hoidettavissa

Sairaalassa

- jokaiselle potilaalle räätälöidään yksilöllinen kivunhoito ja määritetään kipulääkkeet (myös kotiin)
- potilaan tehtävänä on kertoa kivustaan henkilökunnalle, jotta kivunhoito olisi tarpeeksi tehokasta
- kivun voimakkuuden arvioinnissa käytetään numeroasteikkoa 0-10
  - o 0 tarkoittaa ettei kipua ole ollenkaan
  - o 10 tarkoittaa, että koette juuri sellaista kipua, että sen voimakkaampaa ette ole koskaan aiemmin kokeneet (voimakkuudeltaan pahin mahdollinen kipu)

Ohjeen on hyväksynyt: anestesia-/kipulääkäri Leena Halme

Ohje on päivitetty: 01.03.2017

Ohjeen laatija: kipuvastaavat